

Shri Greater Bombay Vardhman Sthanakvasi Jain Mahasangh

Conducted

MATUSHRI MANIBEN MANSHI BHIMSHI CHHADVA DHARMIK SHIKSHAN BOARD

Website : jainshikshan.org

E-mail : jainshikshanboard@gmail.com

૧૧ ઓગસ્ટ ૨૦૧૯ - ઉત્તર પેપર - ગુણ - ૧૦૦

સર્ટીફિકેટ કોર્સ શ્રેણી - ૫

પ્રશ્ન ૧. સામાયિક - પ્રતિક્રમણના આધારે પાઠપૂર્તિ કરો. (કોઈપણ સાત). (૩૦)

(ક) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૧૦)

૧. જાવંતિ કેઈ સાહૂ રચહરણ ગુચ્છગ પડિંગગહધારા પંચમહવ્ય ધારા અઢારસ સહસ્સ સીલંગ રહધારા અકખય આયાર ચરિતા
૨. દુષ્પડિ લેહિયાએ અપ્પમજજણાએ દુષ્પમજજણાએ અઈકમ્મે વઈકમ્મે અઈયાર અણાયારે
૩. બહુમયં ભંડ કરંડ-ગ સમાણં રચણ કરંડગ ભૂયં માણંસીયં માણંઉન્હં માણંખુહા
૪. પુષ્કવિહિં, આભરણવિહિં, ધૂપવિહિં, પેજજવિહિં, ભકખણવિહિં, ઓદણવિહિ
૫. ચત્તારિ સરણં પવજજામિ અરિહંતે શરણં પવજજામિ સિધ્ધે શરણં પવજજામિ સાહૂ શરણં પવજજામિ કેવલી પત્તતં ધમ્મં શરણં પવજજામિ ચારમાંગલિક

(ખ) ગુજરાતી અર્થ લખો. (૫)

૧. અશુભ પાપ ક્રિયાને રોકીને
૨. કઠોળની જાત, માપની મર્યાદા
૩. શ્રી પાર્શ્વનાથ સ્વામીને
૪. પાટિયું પાટ
૫. તે પ્રકારના કોઈ સ્પર્શ થાય
૬. શ્રી શીતલનાથ સ્વામી
૭. મનથી
૮. બાહ્ય પીડા થઈ હોય તો
૯. સારી વસ્તુ દેખાડી નરસી વસ્તુ આપી હોય, ભેળસેળ કરી આપી હોય
૧૦. ક્ષમાવંત સાધુજીઓના

(ગ) ગુજરાતી અર્થનો માગધી શબ્દ લખો. (૫)

૧. કાયસા
૨. એસણિજજેણં
૩. ન તીરિયં
૪. સંઘટ્ટિયા
૫. રચણ કરંડગ ભૂયં

(ઘ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

(૧૦)

૧. સંથારાના મુખ્ય ત્રણ પ્રકાર છે.

(૧) ભક્ત પ્રત્યાખ્યાન સંથારો (૨) ઇંગિત મરણ સંથારો (૩) પાદપોપગમન સંથારો. વર્તમાને રજો રજો સંથારો થઈ શકતો નથી.

૨. લોકોત્તર મિથ્યાત્વ. અવિનય મિથ્યાત્વ

૩. મનના ૭, ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, રાગ, દ્વેષ, મિચ્છાદંસણ સલ્લં, ભંગની સંખ્યા ૧૬૨ છે.

૪. કુધર્મનો ત્યાગ કરી સુધર્મ, શ્રાવકધર્મ, સાધુ ધર્મ આરાધવો.

(ડ) નીચેના બોલમાં સંમૂર્ચિત મનુષ્ય ઉત્પન્ન થાયકે નહીં ? હા કે ના લખો.

(૨)

૧. ના

૨. ના

૩. હા

૪. ના

પ્રશ્ન ૨. છ આરાને આધારે જવાબ લખો.

(૨૦)

(ક) એક વાક્યમાં જવાબ લખો. (કોઈપણ પાંચ)

(૫)

૧. જંબુદ્રિપ પ્રજ્ઞપ્તિ, વક્ષસ્કાર -૨, ૨૦ કોડા કોડી સાગરોપમ

૨. જે માણસ દાન, પુણ્યરહિત તેમજ નમસ્કાર મંત્ર રહિત, પ્રત્યાખ્યાન રહિત, સમક્તિ વિનાનો હશે તે ઉપજશે. જે મનુષ્ય જૈન ધર્મ પાળશે. જૈન ધર્મની શ્રદ્ધા રાખશે તે જીવ ભવ સાગરથી તરશે.

૩. જંબુસ્વામી પાંચમાં આરામાં મોક્ષમાં ગયા. ૪૪ વર્ષ કેવળીપણે

૪. ૪૯ જાતિના વાજિંત્રના

૫. અષાઢ સુદ છઠ્ઠી મધ્ય રાત્રીએ

(ખ) પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧૦)

૧. ઋષભદેવના ૬ કલ્યાણક થયા :-

(૧) સર્વાર્થસિદ્ધિ વિમાનથી અવીને મરૂદેવીની કુક્ષિમાં ઉપજ્યા (અવન કલ્યાણક)

(૨) જન્મ થયો જન્મ કલ્યાણક

(૩) રાજ્યાભિષેક

(૪) દીક્ષાકલ્યાણક

(૫) કેવળજ્ઞાન કલ્યાણક

(૬) નિર્વાણ કલ્યાણક. ૧ થી ૫ કલ્યાણક ઉત્તરાષાઢા નક્ષત્રમાં. છેલ્લું કલ્યાણક અભિજિત નક્ષત્રમાં, અષ્ટાપદ, છ દિવસના ચૌવિહારા સંથારા, પન્નાસને, ૧૦,૦૦૦ સાધુ સાથે.

૨. ૧૦ બોલ વિચ્છેદ ગયા. (૧) કેવળજ્ઞાન (૨) મન: પર્યવજ્ઞાન (૩) પરમ અવધિજ્ઞાન (૪) યથાખ્યાત ચારિત્ર (૫) સૂક્ષ્મ સંપરાય ચારિત્ર (૬) પરિહાર વિશુદ્ધ ચારિત્ર

૩. અરસમેઘ, વિરસમેઘ, ક્ષારમેઘ, ખાટોમેઘ, અગ્નિમેઘ, વિદ્યુતમેઘ, વિષમેઘ, વ્યાધિમેઘ, જલમેઘ, અપ્રિયમેઘ.

૪. ૨૧,૦૦૦ વર્ષનો, દુઃષ્મ દુઃષ્મ, બેસતે આરે ૨ હાથની અવગાહના ઉતરતે આરે ૧ હાથ છેવટું સંઘયણ, હુંડ સંસ્થાન, ધરતીની સરસાઈ રાખ સરખી જાણવી.

૫. પાચમાં આરાના ૩૨ લક્ષણ

૬. સારા કુળની સ્ત્રી તે લજ્જારહિત થશે.

૭. સારા કુળની સ્ત્રી તે વેશ્યા સરખી થશે.

૮. પુત્રો પોતાના છંદે, મરજી મુજબ સ્વતંત્ર ચાલશે.

૯. શિષ્ય ગુરુના અવર્ણવાદ બોલશે. પાંચમે આરે ઉપવાસ માસખમણ (ઉતરતે આરે) સરીખો લાગશે.

(ગ) ખાલી જગા પૂરો :-

(૫)

૧. ત્રણ વર્ષને સાડા આઠ મહિના, પાવાપુરી
૨. અનંતા, અલોક
૩. ૧ પલ્લના આઠમા ભાગ જેટલો કાળ
૪. ૨૦ વર્ષને સાડા પાંચ મહિના
૫. હરિવાસ, રમ્યકવાસ

પ્રશ્ન ૩. કર્મ પ્રકૃતિના આધારે જવાબ લખો :-

(૨૫)

(ક)

(૧૦)

૧. જ્ઞાનાવરણીય કર્મ છ પ્રકારે બાંધે.
 - (૧) નાણ પડિણિયાએ — તે જ્ઞાનના તથા જ્ઞાનીના અવર્ણવાદ બોલે
 - (૨) નાણ નિન્દવણનિયાએ — તે જ્ઞાન પમાડનારના ઉપકાર ભૂલે.. જ્ઞાન લીધું હોય જેની પાસે તેનું નામ છુપાવે.
 - (૩) નાણ અંતરાએણ — તે જ્ઞાન ભણવામાં અંતરાય પાડે.
 - (૪) નાણ આસાયણાએ — જ્ઞાનની તથા જ્ઞાનીનો અશાતના કરે.
 - (૫) નાણ પઓસેણ — તે જ્ઞાન જ્ઞાની કે જ્ઞાનના સાધનો પર દ્વેષ કરે.
 - (૬) નાણ વિસંવાયણા જોગેણ — જ્ઞાની સાથે ખોટો વિવાદ, કલેશ, ઝંઘડા કરે.
૨. (૧) માયા કરે (૨) ગાઢ માયા કરે (૩) અસત્ય બોલે (૪) ખોટા તોલા માપ રાખે.
૩. નામ કર્મને ચિત્રકારની ઉપમા આપી છે. શુભ નામ કર્મ ચાર પ્રકારે બંધાય.
 - (૧) કાયાની સરલતા (૨) ભાષાની સરલતા (૩) ભાવની સરલતા (૪) અવિસંવાદ યોગ — તે ખોટા ઝંઘડા વિખવાદ ન કરે.
૪. મોહનીયકર્મ છ પ્રકારે બાંધે.
 - (૧) તીવ્ર ક્રોધ (૨) તીવ્રમાન (૩) તીવ્ર માયા (૪) તીવ્ર લોભ (૫) તીવ્ર દર્શન મોહનીય (૬) તીવ્ર ચારિત્ર મોહનીય.

મોહનીય કર્મની જથ્થા સ્થિતિ અંતઃમૂર્તિની ઉત્કૃષ્ટ ૭૦ કોડા કોડી સાગરોપમ.
૫. પ્રત્યાખ્યાનીય ક્રોધ - વેળુ (નદીની રેતી) મધ્યે લીંટી સમાન
પ્રત્યાખ્યાનીય માન- લાકડાના સ્તંભ સમાન
પ્રત્યાખ્યાનીય માયા — ગૌમૂત્રિકા સમાન
પ્રત્યાખ્યાનીય લોભ — ગાડાના ખંજન સમાન
શરીર સંઘાતન નામના પાંચ ભેદ.
 - (૧) ઔદારિક શરીર સંઘાતન (૨) વૈક્રિય શરીર સંઘાતન (૩) આહારક શરીર સંઘાતન (૪) તેજસ શરીર સંઘાતન (૫) કાર્મણ શરીર સંઘાતન

(ખ) નીચેની વ્યાખ્યા લખો.

(૫)

૧. જેના ઉદયથી સ્વર ખરાબ કે ઘોઘરો વગેરે હોય.
૨. જે કર્મ મજબૂત ગાઢ રીતે બંધાય, જેમાં ઉદવર્તન અને અપવર્તન સિવાય સંક્રમણ થઈ શકતા નથી. તેને નિધ્યત કહે છે.
૩. સંપૂર્ણ લોકા લોકના સર્વ દ્રવ્યોનો સામાન્ય બોધ થવો તે કેવલદર્શન. તેના પર આવરણ તે કેવલ દર્શનાવરણીય. દ્રવ્ય કર્મ — જીવના રાગ દ્વેષ રૂપ પરિણામ વિશેષથી લોકમાં ઠાંસી ઠાંસીને ભરેલાં કાર્મણ વર્ગણાના પુદ્ગલો આત્મા સાથે જોડાય તેને દ્રવ્ય કર્મ કહે છે.
૪. રસનું જ્ઞાન ન થાય. જીભ ન મળવાથી ચાખી ન શકે.

૫. પ્રચલા - બેઠા બેઠા ઉઘે.

(ગ) માત્ર સંખ્યા લખો.

(૫)

૧. ૯૩ (૨) ૯ (૩) ૧૬ (૪) ૧૬ (૫) ૨૮ (૬) ૨૨ (૭) ૯ (૮) ૩ (૯) ૨ (૧૦) ૮

(ઘ) કર્મના મુખ્ય બે પ્રકાર છે. દ્રવ્યકર્મ, ભાવ કર્મ

(૫)

દ્રવ્ય કર્મ — જીવના રાગ દ્વેષરૂપ પરિણામ વિશેષથી લોકમાં ઠાંસી ઠાંસીને ભરેલા કાર્ણવર્ગણાના પુદ્ગલો આત્મા સાથે જોડાય તે દ્રવ્ય કર્મ છે.

ભાવ કર્મ — જીવના રાગ દ્વેષ રૂપ પરિણામ જેનાથી દ્રવ્યકર્મ બંધાય તે ભાવ કર્મ અન્યદષ્ટિએ ઘાતિકર્મ - અઘાતિકર્મ .

જે કર્મ આત્માના જ્ઞાનગુણ, દર્શનગુણ, વીતરાગતા, આદિ મૂળ ગુણોનો ઘાત કરે તે ઘાતિકર્મ. જે કર્મ આત્માના મૂળ ગુણોનો ઘાત ન કરે મૂળ ગુણોને પ્રગટ થવામાં જે બાધક બનતાં નથી તેને અઘાતિકર્મ છે. આયુષ્ય કર્મ બેડી સમાન. નામ કર્મ ચિત્રકાર સમાન. ગોત્રકર્મ કુંભારના ચાકડા સમાન. અંતરાયકર્મ રાજાના ભંડારી સમાન..

પ્રશ્ન ૪. પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (ગોચરી વહોરાવવા વિશે)

(૫)

૧. સાધુ-સાધ્વીએ તેમના નિમિત્તે પૃથ્વીકાય.... વનસ્પતિ, ત્રસકાય એ છકાય હિંસા કરીને બનાવેલ હોય તે ન વહોરાવી.
૨. ગોચરી વહોરતા પહેલા, ગોચરી દેતી વખતે કે, ગોચરી દીધા પછી, કોઈપણ જીવની હિંસા ન થાય તે રીતે વહોરાવવી.
૩. હા કે ના માં જવાબ લખો - વહોરાવી શકાય કે નહીં ?
૧) હા ૩) ના
૨) હા ૪) હા

પ્રશ્ન ૫. જવાબ લખો. કથા વિભાગને આધારે (પાંચ લખો)

(૧૦)

૧. નાભી કુલકરે પોતાની સહજ બુધ્ધિથી કહ્યું કે, તમને એવો પુત્ર થશે કે જે મહાન કુલકર થશે. આપના ગર્ભમાં રહેલો જીવ ૧૪ રાજલોકનો સ્વામી થશે. તીર્થંકર થશે.
૨. મેરુ પર્વત પર ૬૪ ઈન્દ્રોએ ભવનપતિના ૨૦, વાણવ્યતરના ૩૨, જ્યોતિષીની ૨, વૈમાનીક - ૧૦ પ્રભુની જાંઘ પર વૃષભનું ચિન્હ હતું.
૩. હે કામદેવ તમે ધન્ય છે. કૃતાર્થ છો, તમારો માનવ જાત સફળ થયો. તમને નિગ્રંથ પ્રવચન ફળ્યું.
૪. કાયબાઓ આ પાપી શિયાળને જોઈ ડરી ગયા. તરત જ પોતાના અંગોપાંગ ઢાલની અંદર ગોપવીને શાંત થઈ ગયા.
૫. પોતાની સૂંઢમાં કામદેવને ઉપાડીને, આકાશમાં ઉંચે ફંગોળ્યા. નીચે પડતાં કામદેવને પોતાના દંત શૂળમાં ઝીલી નીચે જમીન પર પાડીને, પોતાના પગથી ત્રણવાર રગદોળ્યા.
૬. મૌન પણે વિચરણ કરતા હતા. હસ્તિનાપુર નગર બાહુબલીના પૌત્ર, સોમ પ્રભ રાજાના પુત્ર શ્રેયાંસકુમાર.... વજનાભ ચક્રવર્તી હતા.

પ્રશ્ન ૬. સાધુવંદના - - - કાવ્યપૂર્તિ કરો .

(૧૦)

૧. મુનિવર હરિ કેશી ચિત્ત મુનીશ્વર સાર, શુદ્ધ સંયમપાળી પામ્યા ભવનો પાર.
૨. વળી ઋષભદત્ત મુનિ શેઠ સુદર્શન સાર શિવરાજ ઋષિશ્વર ધન્ય ગાંગેય અણગાર.
૩. ધન્ય જાલીમયાલી ઉવયાલાદિક સાધ. સાંબને પ્રદ્યુમન અનિરૂધ સાધુ અગાધ.
૪. સર્વાર્થસિધ્ધ પહોંચ્યા ચવી લેશે નિર્વાણ, શ્રી જ્ઞાતાસૂત્રમાં જિનવરે કર્યા વખાણ
૫. શુદ્ધ સંયમ પાળી પામ્યા કેવળસાર. એ ચારે મુનિવર પહોંચ્યા મોક્ષ મોઝાર

જય જિનેન્દ્ર